

Účetnictví

Daně

Právo

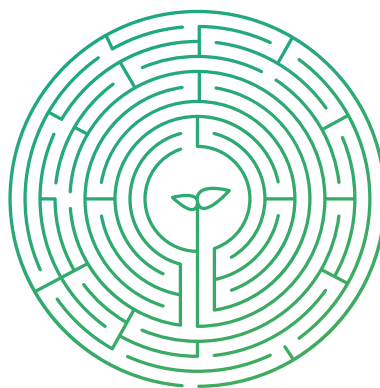
**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Září 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Září 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

Vláda projedná daň z mimořádných zisků

V předchozích dnech měl být projednáván návrh zákona o daních z příjmů, kterým by měla být od roku 2023 (na dobu tří let) zaimplementována do zákona tzv. daň z mimořádných zisků (známá také pod anglickým názvem Windfall Tax). Jedná se o instrument, který doposud nebyl v novodobé historii České republiky použit. Nástroj obdobného charakteru se na základě dnes známých informací používá nebo připravuje rovněž ve Velké Británii, Maďarsku, Španělsku či Itálii. Přes původní proklamace a očekávání k projednání návrhu prozatím nedošlo, nicméně myšlenka mimořádné daně je samozřejmě stále živá a její zavedení rozhodně nelze vyloučit.

Cílem Windfall Tax je zdanění mimořádných zisků, které byly a budou ve vybraných odvětvích (bankovníctví, energetika a výroba PHM) dosaženy na základě externích vlivů, tj. zejména díky rychlému růstu úrokových sazeb ČNB a dramatickému zvýšení cen energie a pohonných hmot. Naopak, alespoň podle teorie, by předmětem daně z mimořádných zisků neměly být zisky dosažené díky inovacím, investicím či úsporám realizovaným přičiněním samotných daňových poplatníků. Sazba daně by se měla pohybovat mezi 40 % a 60 %.

Tolik teorie. V praxi se určitě najdou velcí příznivci i velcí odpůrci této „nové daně“, jak tomu ostatně bývá ve většině oblastí lidské činnosti. Aníž bychom se jako daňoví poradci klonili na tu či onu stranu, jsme zvědaví, jak si zákonodárce a zejména pak praxe poradí s různými aspekty, které mohou v souvislosti s případnou implementací daně vyvstat. Jak víme, ďábel se často může skrývat v detailu...

Otazníků je celá řada

Na mysl nám mohou přijít například otázky, (i) koho se bude vlastně daň týkat, (ii) jakým způsobem se stanoví základ daně nebo třeba (iii) zda je tato daň v souladu s Ústavou České republiky, jelikož se jedná o daň uloženou pouze pro některá odvětví.

Jakých odvětví se bude daň týkat, to asi víme nebo tušíme. Jak bude ale blíže nadefinován okruh konkrétních daňových poplatníků, na které daň dopadne? Půjde například jen o mateřskou společnost, která je bankou, a nikoliv o její dceřiné společnosti

zabývající se leasingem? Nebo naopak o celou skupinu? A co třeba výrobní společnost, která si na sousedícím potoce či říčce zřídila malou vodní elektrárnu a zároveň investovala nemalé částky do fotovoltaiky na střeších svých budov?

Proslýchá se, že základ pro daň z mimořádných zisků bude stanoven jako rozdíl mezi ziskem (nebo základem daně?) například za rok 2023 a průměrem zisků / základů daně za předchozích pět let. Bude se tento zisk očišťovat třeba o nejhorší a nejlepší rok? A jakým způsobem se zohlední investiční či vývojová činnost, která by měla začít nést své ovoce právě počínaje rokem 2023? Jakým způsobem se zohlední negativní dopad předchozího covidového období? A co společnosti, které požívají výhod investičních pobídek ve formě slevy na dani? Anebo společnosti, které měly nebo mají různou délku účetních období z důvodu přechodů mezi kalendářním a hospodářským rokem? Co když se společnost rozhodne využít možnosti přerušování daňových odpisů? Komplikace zřejmě nastanou i u společností, které prošly či budou procházet různými restrukturalizacemi, jako jsou fúze, rozdělení, odštěpení apod.

Je možné, že nám na tyto a další otázky dá odpověď už vlastní vládní návrh textu zákona. Nechme se překvapit. Domníváme se však, že Windfall Tax může přinést poměrně významnou modifikaci zákona o daních z příjmů, může zkomplikovat vlastní proces přípravy daňových příznání, přinést nemalé změny ve formuláři příznání a podobně. Možná pak vyvstane i otázka, zda by v praxi z hlediska vlastního legislativního procesu, ale i z pohledu samotných daňových poplatníků a daňové správy nebyla jednodušší progresivní daňová sazba pro vybraná odvětví při využití současného znění zákona...

V článku vycházíme pouze z informací, které jsou v tuto chvíli (21. 9. 2022) obecně dostupné.

Josef Machýček
jmachycek@deloittece.com

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Nový zákon podpoří zkrácené úvazky prostřednictvím slevy na pojistném

Dne 22. července 2022 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 216/2022 Sb., jehož cílem je motivovat zaměstnavatele prostřednictvím slevy na pojistném ve výši 5 %, aby vytvářeli větší počet zkrácených úvazků pro osoby, které z různých důvodů nemohou pracovat na úvazek plný. Tento zákon nabývá účinnosti 1. února 2023.

Novou právní úpravou se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Snížení pojistného na sociální zabezpečení o 5 % se týká specifických skupin zaměstnanců, konkrétně:

- zaměstnance staršího 55 let;
- zaměstnance, který je rodičem nebo osvojitelem dítěte mladšího 10 let;
- zaměstnance, který pečuje o blízkou osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o blízkou osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost);
- zaměstnance, který se zároveň připravuje na budoucí povolání studiem (na střední nebo vysoké škole); studium se posuzuje podle § 21 odst. 1 písm. a), § 22 a § 23 zákona o důchodovém pojištění;
- zaměstnance, který v období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, za který se sleva na pojistném uplatňuje, nastoupil jako uchazeč o zaměstnání na rekvalifikaci podle § 109 nebo § 109a zákona o zaměstnanosti;
- zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti;
- zaměstnance mladšího 21 let.

Podmínkou pro uplatnění slevy na pojistném bude, aby se sjednaná týdenní pracovní doba zaměstnance pohybovala **v rozsahu 8 až 30 hodin týdně**, tato podmínka se však nevztahuje na zaměstnance mladší 21 let.

Omezení pro uplatnění nároku na snížené pojistné

K výše uvedeným podmínkám bude nutné naplnit ještě další podmínky, mimo jiné např.:

- pro uplatnění snížení pojistného nesmí zaměstnanec dosáhnout vyměřovacího základu vyššího než 1,5násobek průměrné mzdy;
- odpracovaná pracovní doba zaměstnance včetně dob, které se považují za výkon práce nebo služby, u téhož zaměstnavatele nesmí překročit v kalendářním měsíci 138 hodin. Jestliže zaměstnanec nastoupí do zaměstnání v průběhu kalendářního měsíce, upraví se tento limit v příslušném poměru.

Uplatnění snížení sazby

Sleva na pojistném za zaměstnance náleží zaměstnavateli, jen pokud před uplatněním této slevy oznámil České správě sociálního zabezpečení záměr uplatňovat tuto slevu za tohoto zaměstnance. Výše slevy na pojistném za kalendářní měsíc činí 5 % z úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců, na které je sleva uplatňována. Sleva náleží poprvé za měsíc únor 2023.

Veronika Růžičková
vruzickova@deloittece.com

Silvie Mičková
smickova@deloittece.com

Nová vyhláška zvýšila cestovní náhrady a příspěvek na stravování

Dne 20. 8. 2022 nabyla účinnosti vyhláška MPSV č. 237/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění pozdějších předpisů.

Pro někoho může být překvapením datum účinnosti, neboť tyto změny zaměstnavatelé většinou očekávali až s příchodem nového kalendářního roku. Nicméně dle § 189 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), je MPSV oprávněno v mimořádném termínu upravit vyhláškou sazbu základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravné nebo průměrnou cenu pohonných hmot, jakmile se podle údajů ČSÚ některá z těchto cen ode dne účinnosti zákoníku práce nebo ode dne účinnosti poslední úpravy obsažené ve vyhlášce, zvýší nebo sníží alespoň o 20 %.

Smyslem této mimořádné vyhlášky je, aby poskytované cestovní náhrady odpovídaly skutečným cenám pohonných hmot a veřejného stravování, a proto její účinnost byla navržena prvním dnem po jejím vyhlášení ve Sbírce zákonů, a to i s ohledem na případnou zvýšenou administrativu na straně zaměstnavatelů.

S jakými změnami musí zaměstnavatelé počítat od 20. 8. 2022?

• Cena pohonných hmot:

- Od výše uvedeného dne se **zvýšuje cena benzínu 98 oktanů** pro účely cestovních náhrad. Od 1. 1. 2022 byla částka stanovena na 40,50 Kč/l a **od 20. 8. 2022 se tedy zvýšuje na 51,40 Kč/l**. U benzínu 95 oktanů zůstává v platnosti cena zvýšená od 14. 5. 2022 na 44,50 Kč/l a u nafty 47,10 Kč/l.

• Tuzemské stravné:

- Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší **zaměstnanci z komerční sféry** příspěvek nejméně ve výši
 - 120 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin;
 - 181 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin;
 - 284 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.
- Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší **zaměstnanci ze státní sféry** příspěvek ve výši
 - 120 Kč až 142 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin;
 - 181 Kč až 219 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin;
 - 284 Kč až 340 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

• Stravovací paušál:

- V souvislosti se zvýšením stravného pro státní sféru na částku 142 Kč dochází také:
 - ke zvýšení stravovacího paušálu, tj. od daně osvobozený **příspěvek na stravování**, který může zaměstnavatel poskytnout svému zaměstnanci za jednu směnu **finanční formou**, nově činí až **99,40 Kč**;
 - ke zvýšení **daňově optimální stravenky**, kterou může zaměstnavatel poskytovat svým zaměstnancům ať už v papírové, či elektronické formě, na hodnotu **180 Kč** (resp. 180,73 Kč). Pokud se zaměstnavatel rozhodne poskytovat stravenku v nominální hodnotě 180 Kč, pak **do daňových nákladů** může při splnění ostatních podmínek účtovat **až 99 Kč** (resp. 99,40 Kč).

Rádi bychom zdůraznili, že tyto nové, vyšší hodnoty může zaměstnavatel uplatnit **až od soboty 20. 8. 2022**, nikoliv např. zpětně od 1. 8. 2022.

Potřebujete pomoci se správným poskytováním cestovních náhrad či příspěvků na stravování? Víte, kdy poskytovat stravné a kdy stravenky či stravovací paušál? A víte, že můžete hradit zaměstnanci i celou nominální hodnotu stravenky, což vám může usnadnit poskytování stravenek zaměstnancům v exekuci? Obráťte se na nás, rádi vám poradíme.

Lucie Rolná
lrolna@deloittece.com

Práce na dálku ze zahraničí: Jaké jsou možné dopady na zaměstnavatele

Práce z domova se v posledních letech stala běžně využívaným nástrojem. Dříve žádaný benefit mezi zaměstnanci se stal v době pandemie covidu-19 v řadě firem nezbytným nástrojem pro zachování provozu. Zaměstnanci museli ze dne na den radikálně pozměnit své pracovní návyky a přizpůsobit se vzniklé situaci. A i když ne pro všechny byl home office úplnou novinkou, rozsah, v jakém se začal v této době používat, byl nevídaný a zvykat si na něj museli prakticky všichni.

V současné době, kdy je pandemie covidu-19 již na ústupu, zájem o práci z domova mezi zaměstnanci neklesá, naopak by jej rádi dále využívali. Společnosti svým zaměstnancům nabízejí nové možnosti v oblasti mezinárodní mobility tak, aby vyhověli požadavkům svých zaměstnanců a také aktuálním trendům na trhu práce.

Různé varianty remote work

Na úvod je třeba uvést, že termín „remote work“ neboli práce na dálku může v praxi nabývat více podob. Nejde pouze o jeden model, ale může se objevovat ve více variantách, a může dokonce obsahovat i prvky klasických modelů mezinárodních vyslání pracovníků do zahraničí.

Jednou z možností remote work je tzv. virtuální vyslání, kdy je zaměstnanec „vyslán“ svým zaměstnavatelem, aby vykonával práci pro jinou společnost (nejčastěji v rámci jednoho koncernu). V případě virtuálního vyslání nicméně nedochází k fyzickému přesunu zaměstnance do jiné země, ale náplň práce umožňuje, aby tuto práci vykonával na dálku (nemusí být jenom na home office, může pracovat i z kanceláře právního zaměstnavatele).

Častou variantou je spojení dovolené s prací, kdy má zaměstnanec možnost prodloužit si dovolenou a částečně vykonávat práci ze zahraničí z místa, kde před tím strávil dny volna.

U velkých mezinárodních společností se také setkáváme se situacemi, kdy při obsazování nových pracovních pozic nejsou zaměstnavatelé limitováni hranicemi. Určité pozice tak mohou obsadit vhodnými kandidáty ze zahraničí, kteří pracují plně či částečně z domova, tedy klidně i ze zahraničí. Zaměstnanec je v tomto případě zaměstnán společností sídlící v jedné zemi, ale práce je vykonávána z jiného státu.

Na co by měli zaměstnavatelé v souvislosti s remote work myslet?

Společnosti, které se s tímto tématem setkaly, se nás ptají, zda pro ně různé modely remote work mají nějaké dopady, případně zda jsou spojeny s riziky, a pokud ano, v jakých oblastech. Jelikož jde o poměrně rozsáhlou problematiku, vždy našim klientům radíme, aby se nad ní zamysleli komplexněji, než vydají konečná rozhodnutí. Je určitě dobré pamatovat na daňové a právní otázky,

oblast sociálního a zdravotního pojištění a nesmíme zapomenout ani na otázky týkající se systému odměňování, technologií a další.

I přesto, že práce na dálku ze zahraničí s sebou přináší celou řadu povinností, které musí splnit zaměstnavatelé, ale i samotní zaměstnanci, není třeba se obávat a kategoricky ji neumožňovat. Je na každém zaměstnavateli, zda se po zvážení všech případných rizik rozhodne vyjít svým zaměstnancům vstříc a umožnit jim práci ze zahraničí vykonávat a za jakých podmínek.

Na co by se tedy měl zaměstnavatel připravit? V daňové oblasti by neměl podcenit možné riziko vzniku stálé provozovny, případnou povinnost registrace pro odvody záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti (obdobu zahraničního plátce daně definovaného českým daňovým zákonem) a s tím související povinnost vést mzdovou evidenci v zahraničí v souladu s lokálními daňovými předpisy. Je důležité sledovat příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění, ale i místní legislativu v daňové oblasti.

Na straně zaměstnance je důležité zmínit, že výkon práce v zahraničí může ovlivnit jeho daňové rezidenství. Zaměstnanec se stává daňovým rezidentem v zemi, ve které nesídlí jeho právní zaměstnavatel, což má významný vliv na jeho konečné daňové zatížení. Rovněž mu může vzniknout povinnost podávat daňové přiznání v obou dotčených zemích. Změna daňového rezidenství dopadá i na zaměstnavatele, který by měl skutečnost, že jeho zaměstnanec nemusí být českým daňovým rezidentem, zohlednit ve mzdové evidenci. Finanční správa nerada vidí, provádějí-li se jakékoli opravy zdanitelného příjmu v rámci daňového přiznání, a nikoli opravou mzdové evidence. V krajním případě se může stát i to, že u zaměstnance dojde ke dvojímu zdanění jeho příjmu.

Vedle daňových předpisů je důležité sledovat i náležitosti vyplývající z pracovněprávních předpisů (jak např. řešit, stane-li se zaměstnanci pracovní úraz během výkonu práce v zahraničí nebo jak řešit ukončení pracovního poměru apod.). Nesmíme opomenout ani vízová pravidla: musí mít zaměstnanec pracovní povolení, vykonává-li práci z domova ze zahraničí?

V neposlední řadě nemůžeme nezmínit ani problematiku sociálního a zdravotního pojištění. Z titulu výkonu práce v zahraničí se může u zaměstnance změnit příslušnost k zemi, kde je povinen odvádět sociální a zdravotní pojištění. Stane-li se, že zaměstnanec má být pojištěn v zemi, kde vykonává práci, a nikoli v zemi, kde sídlí jeho zaměstnavatel, vzniká společnosti povinnost registrace v dané zemi pro účely sociálního a zdravotního pojištění a povinnost odvádět příslušné pojistné ve správném státě. Změna příslušnosti státu pro účely sociálního pojištění má následně dopad na případnou výplatu dávek ze sociálního systému (např. nemocenské, podpory v nezaměstnanosti, mateřské apod.), ale i v budoucnu na výplatu starobního důchodu. Platba zdravotního pojištění má vliv na to, v jaké zemi má zaměstnanec

nárok na plnou zdravotní péči. Pohybujeme-li se v zemích Evropské unie, koordinační pravidla poměrně jednoznačně stanovují pravidla pro stanovení příslušnosti ke správnému systému sociálního zabezpečení. Nejistota může nastat v případě mimoevropských zemí, nebo dokonce zemí, se kterými Česká republika nemá uzavřenou příslušnou mezinárodní smlouvu.

Práce z domova ze zahraničí má své požadavky i na technologii. Zaměstnanci pracující na dálku potřebují kvalitní vzdálené připojení, přístup do interních databází, dále je nezbytné zajistit ochranu dat apod.

Pokud přemýšlíte nad kteroukoliv z variant práce na dálku ze zahraničí, je dobré s předstihem nastavit interní pravidla, která ji umožní a ošetří případná rizika. Rádi vám v této oblasti budeme nápomocni v oblasti daňového poradenství, v otázce sociálního a zdravotního pojištění, ale i s přípravou vhodných technologií. Pokud se o tématu chcete dozvědět více, připojte se na některý z [našich webcastů](#), kde probereme nejen daňové aspekty práce vykonávané na dálku.

Jitka Bašová
basova@deloittece.com

Anastasia Verkhorubova
averkhorubova@deloittece.com

Přehled novinek

Novela zákona o DPH – zvýšení limitu pro registraci

Novela zákona o DPH, na jejímž základě by měl být od 1. ledna 2023 zvýšen limit pro registraci jako plátce (z dosavadního 1 mil. Kč na 2 mil. Kč za dvanáct měsíců po sobě jdoucích), se stále nachází uprostřed legislativního procesu. V den uzávěrky neproběhlo ani druhé čtení v Poslanecké sněmovně. Novela kromě vlastního zvýšení limitu obsahuje i pravidla pro přechod mezi lety 2022 a 2023, a umožňuje dokonce některým osobám, které překročí limit 1 mil. Kč ještě v tomto roce, aby se přesto plátcí DPH nestaly.

Režim přenesení daňové povinnosti

Novým nařízením vlády ČR č. 228/2022 byl od 10. 8. 2022 změněn rozsah aplikace režimu přenesení daňové povinnosti v případě dodání vybraných komodit (mobilní telefony, videoherní konzole či kovy). Došlo de facto k narovnání na původní stav platný do konce roku 2021, který byl však od ledna 2022 z důvodu zásahu do celních předpisů nechtěně pozměněn. Generální finanční ředitelství v navazující informaci sdělilo, že u dodávek realizovaných v období od 1. ledna 2022 do data vydání nařízení vlády nebude u dodání dotčených komodit zpochybnován žádný postup (tj. bude akceptován jak režim přenesení daňové povinnosti, tak i běžný režim aplikace DPH).

Zrušení prominutí DPH z dodání plynu a elektřiny

Ministr financí zrušil rozhodnutí ministryně financí o prominutí DPH z dodání elektřiny a plynu, které pokrývalo dodání těchto komodit v listopadu a prosinci 2021. Rozhodnutí má pouze účinky do budoucna, tj. nemění zpětně postup uplatnění daně. Prakticky je však důležité pro ty, kteří se rozhodnutím neřídili a drželi se striktně dikce zákona o DPH.

Judikatura SDEU

C-56/21 Arvi (opce zdanění)

V rámci rozhodnutí **C-56/21 Arvi** se Soudní dvůr zabýval otázkou týkající se rozsahu dobrovolného zdanění převodu nemovitostí. Dovedil poměrně širokou pravomoc členských států pro stanovení si vlastních podmínek pro aplikaci DPH. Jeví se tak, že podmínky českého zákona o DPH pro dobrovolné zdanění převodu nemovitostí (respektive pro dobrovolné zdanění nájmu nemovitostí) jsou v souladu s evropským právem.

C-247/21 Luxury Trust

Stanovisko generálního advokáta v případě **C-247/21 Luxury Trust** se týká aplikace zjednodušujících pravidel pro třístranný obchod. Ukazuje se, že prostřední osoba musí vystavit daňový doklad s jednoznačným textem odkazujícím se na aplikaci zjednodušujícího mechanismu. V opačném případě má obchod zcela odlišný daňový režim. Pokud Soudní dvůr akceptuje názor generálního advokáta, bude to mít dalekosáhlé dopady i do české praxe.

Tomáš Brandejs

tbrandejs@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

OECD: Zpráva pro ministry financí zemí G20 a průběžná zpráva o Částce A prvního pilíře

Dne 11. července 2022 OECD oznámila vydání [daňové zprávy](#), kterou generální tajemník OECD předložil ministrům financí zemí G20 a centrální bance. Zpráva poskytuje aktuální informace k různým tématům včetně prvního a druhého pilíře a zejména revidovaný plán schválený Inkluzivním rámcem OECD/G20 pro BEPS pro dokončení prací na Částce A spadající pod první pilíř.

OECD rovněž vydala [průběžnou zprávu o Částce A prvního pilíře](#), která zahrnuje „konsolidovanou verzi operativních ustanovení o Částce A (předloženou ve formě vnitrostátních vzorových pravidel) odrážející dosud dokončené technické práce“.

Průběžná zpráva byla v období od 11. července 2022 do 19. srpna 2022 předložena k veřejné konzultaci. V daném termínu pak bylo zveřejněno více než 70 podnětů od různých zainteresovaných stran včetně vlád, firem, průmyslových a obchodních sdružení a organizací poskytujících profesionální služby. Připomínky veřejnosti jsou dostupné ke stažení na [webových stránkách OECD](#).

OECD: Připomínky k aspektům daňové jistoty Částky A prvního pilíře

Jako součást prací Inkluzivního rámce OECD/G20 pro BEPS probíhajících na dvoupilířovém řešení daňových problémů způsobených digitalizací ekonomiky vydala OECD 15. června 2022 [oznámení](#) o zveřejnění reakcí na výzvu z 27. května 2022 k zaslání připomínek ke dvěma konzultačním dokumentům souvisejícím s daňovou jistotou a Částkou A prvního pilíře: První pilíř – rámec daňové jistoty pro Částku A a první pilíř – daňová jistota pro otázky spojené s Částkou A.

EU: Společné prohlášení pěti členských států EU k implementaci druhého pilíře v roce 2023

Dne 9. září 2022 vydali zástupci Francie, Německa, Itálie, Nizozemska a Španělska společné prohlášení potvrzující jejich závazek rychle implementovat pravidla pro globální minimální daň do druhého pilíře dvoupilířového řešení, které vypracoval Inkluzivní rámec OECD/G20 pro BEPS.

Prohlášení potvrzuje, že ač je shoda mezi státy EU preferovanou volbou, jsou vlády pěti výše uvedených zemí připraveny uplatnit v roce 2023 globální minimální efektivní daň všemi dostupnými právními prostředky v případě nedosažení jednomyslné shody v příštích týdnech a jsou pevně rozhodnuty dovést snahu o lepší přerozdělení práv na zdanění příjmů velkých nadnárodních společností do úspěšného konce podepsáním multilaterální úmluvy do poloviny roku 2023.

EU: Evropská komise vydala Výroční zprávu o daních za rok 2022

Evropská komise vydala 28. června 2022 svou [Výroční zprávu o daních za rok 2022](#), která předkládá analýzu daňových pravidel v Evropské unii, hodnotí aktuální vývoj v daňových systémech

a stanovuje, jak by se daňová pravidla a jejich implementace a dodržování mohly zlepšit napříč celou EU.

Doprovodný dokument – [Daňové trendy v zemích Evropské unie](#), zveřejněný spolu se zprávou, stanoví hlavní indikátory zdanění, konkrétně pak data o daňových příjmech podle typu daně pro EU jako celek i pro jednotlivé členské státy a pro Island a Norsko.

EU: Zveřejnění balíčku případů porušení povinností za červenec 2022

Evropská komise vydala 15. července 2022 [balíček případů porušení povinností za červenec 2022](#) uvádějící případy, ve kterých Komise podniká právní kroky proti členským státům EU za nedodržení povinností dle evropského práva.

V oblasti daní a cel v balíčku za červenec 2022 bude Komise zasílat odůvodněná stanoviska Řecku (INFR(2022)0058) a Španělsku (INFR(2022)0070) za to, že neoznámily požadovaná vnitrostátní opatření k provedení článku 9a směrnice Rady (EU) 2017/952 (směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem 2 („ATAD 2")), kterou se mění směrnice Rady (EU) 2016/1164 („ATAD 1“), pokud jde o reverzní hybridní nesoulady s třetími zeměmi. Cílem pravidel je zabránit tomu, aby daňoví poplatníci zneužívali rozdíly mezi daňovými systémy ke snižování svých daňových povinností, a zabránit erozi daňového základu v členských státech, a to i přes skutečnost, že termín pro sdělení pravidel byl stanoven na 31. prosince 2021.

Evropská komise dále oznámila, že ukončila řízení ve věci porušení povinností vedené proti Bulharsku a Německu, protože tyto země neprovedly nebo neoznámily všechna požadovaná vnitrostátní opatření k implementaci směrnic EU proti vyhýbání se daňovým povinnostem ATAD 1 a ATAD 2.

EU: Veřejná konzultace o úloze zprostředkovatele v oblasti agresivního daňového plánování

Dne 6. července 2022 vyhlásila Evropská komise konzultaci k řešení úlohy zprostředkovatelů (označovaných jako „enablers“) při usnadňování dohod nebo schémat, které vedou k daňovým únikům a agresivnímu daňovému plánování. Konzultace trvá od 6. července do 12. října 2022 a jejím cílem je shromáždit názory zúčastněných stran na roli faktorů přispívajících k daňovým únikům a agresivnímu daňovému plánování, na rozsah problému, potřebu opatření na úrovni EU a možné politické reakce.

Iniciativa bude propojena se stávajícími iniciativami v oblasti boje proti daňovým únikům a agresivnímu daňovému plánování, včetně [směrnice Rady \(EU\) 2018/822](#), kterou se mění [směrnice Rady 2011/16/EU](#) o správní spolupráci v oblasti daní (tzv. DAC 6), a včetně stávajících a budoucích opatření ve směrnicích proti praní peněz a [směrnice \(EU\) 2019/1937](#) (tzv. směrnice o whistleblowech).

Řecko: Dokumentace k převodním cenám a požadavky na použití APA

Dne 30. června 2022 schválila kyperská Sněmovna reprezentantů balíček opatření obsahující komplexní požadavky na převodní ceny pro podniky. Opatření jsou v souladu s rámcem spadajícím pod [opatření 13](#) projektu OECD/G20 o erozi základu daně a přesouvání zisku (BEPS).

Nová pravidla byla zavedena prostřednictvím změn kyperského zákona o dani z příjmu (ITL) a vydáním příslušných nařízení. Zákon o vyměňování a výběru daní byl rovněž novelizován tak, aby zavedl sankce za nedodržení nových požadavků na dokumentaci k převodním cenám. Legislativa nyní rovněž obsahuje rámec pro plátce týkající se uplatňování předběžných cenových dohod (APA). Nové požadavky budou platné již pro daňová období začínající od 1. ledna 2022 a později.

Německo: Rozhodnutí SDEU ve věci německých pravidel pro vrácení srážkové daně společnostem se sídlem mimo Německo

Dne 16. června 2022 vydal Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) rozsudek ve věci [C-572/20](#) týkající se vrácení srážkové daně uvalené na výplaty dividend z portfoliových podílů společnostem se sídlem mimo Německo. SDEU se obecně řídil stanoviskem generálního advokáta ze dne 20. ledna 2022 a dospěl k závěru, že dodatečná podmínka pro vrácení (minimální podíl na vlastním kapitálu ve výši 10 %) vztahující se pouze na společnosti, které nejsou rezidenty, představuje zakázané omezení unijní zásady volného pohybu kapitálu, a je proto v rozporu s právem EU.

Francie: Zápočet 5% dividendového paušálu

Dne 5. července 2022 Nejvyšší správní soud Francie (Conseil d'Etat, č. 463021) zrušil pokyny francouzských daňových orgánů, které uváděly, že zpětné připočtení 5% paušálu k dividendám, které jsou osvobozeny od daně v režimu zamezení dvojího zdanění („participation exemption regime“), nelze považovat za daň zaplacenou z části dividend. Podle pokynů daňových orgánů představoval 5% paušál spíše jen prostředek k neutralizaci výdajů vzniklých v souvislosti s dividendami osvobozenými od daně.

Vzhledem k tomu, že pětiprocentní přírážka není omezena na výši skutečných nákladů, které mateřská společnost vynaložila v souvislosti s dividendami, soud konstatoval, že cílem pětiprocentního paušálu je spíše zdanit část dividend jinak osvobozených od daně, pokud částka přírážky převyšuje skutečně vynaložené náklady. Soud neupřesnil, jakou část daně lze kompenzovat zahraničním daňovým zápočtem, nicméně na základě tohoto rozhodnutí mají francouzské společnosti, které nepožádaly o zápočet daně uložené na část zahraničních dividend, na něž se vztahuje režim osvobození od daně z příjmu, nárok na její vrácení. K vrácení je však nutné splnit ještě další dodatečné podmínky.

Itálie: Rozhodnutí Nejvyššího soudu o výplatě dividend do zahraničí dle italské daňové legislativy

Dne 6. července 2022 vydal italský Nejvyšší soud šest rozhodnutí týkajících se výplat dividend, které italské společnosti vyplátily americkým investičním fondům. Soud zaujal stanovisko, že americkým investičním fondům by měl být přiznán stejný daňový režim jako italským investičním fondům v souladu se zásadami EU (zejména se zásadou volného pohybu kapitálu). Podle Nejvyššího soudu představuje rozdíl mezi sazbou srážkové daně, která se podle smlouvy mezi Itálií a USA uplatňuje na výplaty do amerických investičních fondů, a vnitrostátní sazbou daně, která se uplatňuje na výplaty do italských investičních fondů, diskriminaci a je neslučitelný s právem EU, a to i pokud jde o výplaty subjektům usazeným v jurisdikci mimo EU.

Kateřina Miklíková (Krchnivá)
kkrchniva@deloittece.com

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Schengenská víza online: usnadní nám digitalizace vyřizování víz život?

Na konci dubna 2022 oznámila Evropská komise ambiciózní plán digitalizace procesu vyřizování žádostí o schengenská víza. Hlavní změna spočívá v tom, že celý postup podání žádosti, zaplacení poplatků a automatické rozhodnutí ze systému bude probíhat online. Nyní musí tento návrh podpořit Evropský parlament a Rada Evropské unie.

Původ návrhu

Modrá karta je druh povolení k dlouhodobému pobytu vydávaný Digitalizace procesu podávání žádostí o schengenská víza byla poprvé navržena během estonského předsednictví Rady v roce 2017. Od té doby je dubnové oznámení prvním krokem k její realizaci. Situace kolem pandemie covidu-19 vyvolala mezi členskými státy vlnu hlasů žádajících o urychlení jednání právě v otázce digitalizace. Cílem tohoto návrhu je usnadnit cestování po schengenském prostoru a snížit administrativní náklady. Komise navíc věří, že našla moderní a bezpečnější způsob cestování pro příslušníky třetích zemí.

Návrh jde ruku v ruce se strategií uvolnění, ale zároveň zpřísnění podmínek pro přechod hranic schengenského prostoru. Evropská rada již v roce 2018 přijala nařízení nazvané ETIAS (Evropský systém pro cestovní informace a povolení). Tento systém bude nutit státní příslušníky třetích zemí, kteří využívají bezvízového pobytu v schengenském prostoru, aby žádali o cestovní povolení, které bude systém automaticky vyhodnocovat a měl by monitorovat osoby vstupující do prostoru. Více informací naleznete v našem [předchozím článku](#).

Jaké jsou další kroky legislativního procesu?

Návrh digitalizace by měl být v ideálním případě uveden do praxe do roku 2026. Jakmile Parlament a Rada návrh schválí, budou mít členské státy pět let na implementaci novinky do svých vízových postupů. To znamená, že do roku 2031 by měly všechny státy Schengenu vydávat víza prostřednictvím této nové platformy. Od tohoto okamžiku by měly být všechny žádosti o víza, včetně podání a rozhodování, zpracovávány digitálně. V individuálních případech mohou být učiněny výjimky pro papírové žádosti. Cizinci, jejichž biometrické údaje nejsou platné, budou bohužel muset navštívit vízové centrum příslušného velvyslanectví, aby je předložili. V případě těchto výjimek bude možná online rezervace schůzek.

Online platforma by měla být schopna rozhodnout i v případech, kdy cizinec plánuje navštívit více zemí EU. V takovém případě systém určí zemi, která bude za rozhodování odpovědná. V případech, kdy žadatelé nejsou schopni podat žádost sami (typicky nezletilí), by za ně měl podat žádost příslušný zástupce. Platforma bude také schopna upozornit žadatele na chybějící nebo nesprávné údaje v online žádosti, což napomůže co možná nejhladšímu průběhu procesu. Na jeho konci bude žadateli zasláno automatické oznámení o rozhodnutí ohledně jeho žádosti.

Vzhledem k tomu, že jde zatím pouze o návrh, který musí podpořit další velké orgány EU, jedná se ještě o běh na dlouhou trať. Nicméně online platforma by měla začít fungovat v roce 2024 a do provozu by měla být uvedena v roce 2026. Systém online žádostí o vízum by pak měl [být plně funkční v roce 2031](#) a značně usnadní celý proces.

Tomáš Kouba
tkouba@deloittece.com

DAC 7: Dopady nových povinností provozovatelů digitálních platforem

Od příštího roku stanoví připravovaná legislativa provozovatelům digitálních platforem novou povinnost oznamovat finančnímu úřadu informace o uživatelích (prodejcích) těchto platforem a jejich příjmech, které tyto platformy zprostředkovaly nebo usnadnily. Cílem návrhu zákona, který implementuje směrnici EU o správní spolupráci při správě daní (DAC 7), je mimo jiné získání informací o uživatelích (prodejcích) digitálních platforem a jejich příjmech pro účely zdanění. V tomto článku vás seznámíme s dopady nových pravidel na uživatele (prodejce) digitálních platforem a s riziky vyplývajícími pro digitální platformy z případného neplnění nových povinností.

Jaké informace správce daně získá?

Finanční správa ČR na základě návrhu zákona automaticky získá doposud jí obtížně dostupné informace o uživatelích (prodejcích) digitálních platforem, které poskytují či pronajímají nemovitou věc, dopravní prostředek, osobní služby nebo prodávají zboží. Takto získané informace bude Specializovaný finanční úřad vyhodnocovat a předávat konkrétním správcům daně k případnému prošetření. Navíc daňové správy členských států EU si takto získané informace budou automaticky vzájemně vyměňovat, tudíž správce daně nakonec bude disponovat informacemi o uživatelích (prodejcích) jak tuzemských, tak i zahraničních digitálních platforem. Okruh oznamovaných informací se bude týkat nejen prodejců, ale i poskytnutých nemovitých věcí (nebo jejich částí). Kromě identifikačních údajů prodejce, resp. nemovitosti, bude platforma oznamovat údaje o bankovních účtech prodejců a vyšší vyplácených příjmů a další detaily.

Jak správce daně s informacemi naloží?

Na základě oznamovací povinnosti provozovatelů digitálních platforem a automatické mezinárodní výměny informací bude správce daně již v rámci vyhledávací činnosti schopen identifikovat daňové subjekty, které své příjmy dosažené prostřednictvím digitálních platforem nedeklarovaly v daňovém přiznání vůbec nebo v nesprávné výši. Lze očekávat, že výsledkem vyhledávací činnosti správce daně bude výzva k podání daňového přiznání, příp. dodatečného daňového přiznání, v některých případech i daňová kontrola a následně doměření daně z příjmů a případné stanovení sankcí.

Další povinnosti provozovatele digitální platformy

S primární povinností provozovatele digitální platformy spočívající v každoročním elektronickém oznámení o uživatelích (prodejcích) digitálních platforem se pojí i další povinnosti, jejichž neplnění může správce daně pokutovat až do výše 1,5 mil. Kč. Tyto povinnosti je proto nezbytné promítnout do úpravy smluvních podmínek uzavíraných platformami s jejich uživateli (prodejci).

Provozovatel platformy má **povinnost prověřovat, zda dochází k usnadňování oznamovaných činností prostřednictvím jimi provozované platformy**. Za tímto účelem stanoví Příloha

č. 4 návrhu zákona postupy náležitě péče pro provozovatele digitálních platforem, které se týkají např. ověřování shromažďovaných informací nebo zjišťování daňové rezidence prodejce. Provozovatel platformy má dále **povinnost zjišťovat za oznamované období údaje o oznamovaném prodejci a poskytnuté nemovité věci**, které jsou specifikovány v Příloze č. 4 návrhu zákona.

Uživatel (prodejce) je pak povinen provozovateli platformy poskytnout součinnost potřebnou při prověřování a zjišťování. Pokud prodejce neposkytne na žádost provozovatele platformy potřebnou součinnost ani na základě druhé upomínky, provozovatel platformy uzavře jeho účet na platformě a znemožní mu opětovnou registraci nebo nevyplatí tomuto prodejci protiplnění.

Provozovatel platformy má také **povinnost informovat oznamovaného prodejce, který je fyzickou osobou, o tom, že o něm budou shromažďovány a předávány údaje**. Nakonec má provozovatel platformy **povinnost uchovávat po dobu 10 let od konce oznamovaného období doklady** týkající se prověřování a zjišťování, informační povinnosti a zániku povinnosti podat oznámení.

Digitální platformy mimo EU

Nová pravidla budou dopadat i na digitální platformy neusazené v EU přeshraničně poskytující své služby na území EU, které budou mít povinnost registrace alespoň v jednom členském státě EU. Platformy, které nesplní registrační povinnost, budou vedeny ve veřejném seznamu nespolečupracujících platforem. Návrh zákona umožní Specializovanému finančnímu úřadu vydat opatření obecné povahy, jímž zakáže všem provozovatelům platformy uvedené na seznamu nespolečupracujících platforem zpřístupnit prodejci i část platformy umožňující mu spojení s uživatelem. V druhém kroku může Specializovaný finanční úřad vydat opatření obecné povahy, kterým zakáže všem prodejcům použít platformu uvedenou na seznamu nespolečupracujících platforem nebo její část ke spojení s uživatelem. Porušení opatření obecné povahy může být sankcionováno pokutou až do výše 50 tis. Kč v případě fyzické osoby (prodejce), resp. pokutou až do výše 500 tis. Kč v případě podnikající fyzické osoby a právnické osoby (prodejce).

Vše o nové oznamovací povinnosti DAC 7: přehledně na jednom místě > www.deloitte.cz/dac7

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Kateřina Devlin
kdevlin@deloittece.com

Komunikace správce daně a její možné nástrahy

Nejčastější a obvyklý způsob komunikace správce daně s daňovými subjekty je písemný, ať v elektronické formě prostřednictvím datové schránky, nebo v listinné formě prostřednictvím poštovní zásilky. Správce daně se však snaží komunikovat i méně formálními způsoby, jako je e-mail či telefonát. Na co si dát v komunikaci se správcem daně pozor?

Formální komunikace

Z pravidel doručování písemností obsažených v daňovém řádu vyplývá, že písemnosti musí správce daně předat formální cestou a některé z písemností pak musí doručit do vlastních rukou. V praxi jsou tak různá rozhodnutí nebo výzvy správce daně doručovány společně nebo jejich zástupcům z řad daňových poradců či advokátů datovou schránkou. Formálním doručením je však také předání písemnosti při ústním jednání oprávněné osobě jednající za společnost se správcem daně.

Neformální komunikace

Neformální komunikace správce daně s daňovými subjekty není v podstatě v daňovém řádu upravena, přestože je správci daně poměrně často využívána. Za neformální komunikaci lze považovat e-mailovou zprávu, telefonický hovor nebo SMS. Správce daně k této formě komunikace přistupuje obvykle z důvodu zrychlení daňové kontroly nebo jiného postupu při správě daní. Navíc ani dle nedávného rozsudku na neformální, resp. „*telefonické komunikaci správce daně s daňovým subjektem neshledává [Nejvyšší správní] soud nic nepatřičného ani nezákonného*“. Je však třeba mít na paměti, že správce daně má z této komunikace pořádný záznam, který založí do daňového spisu, popřípadě do spisu založí e-mailovou komunikaci. V daňovém spise se tak nachází stopa o neformální komunikaci, na jejíž obsah tak daňový subjekt nemá vliv.

V praxi se lze setkat i s různými výzvami, včetně stanovení lhůty, zasílánými správcem daně e-mailem. Dokonce se již objevily i výzvy ve formě SMS, ve kterých žádal správce daně doložit údaje uvedené v daňovém přiznání nebo vyzýval k telefonickému kontaktování úřední osoby. Problémová pak může být telefonická komunikace, protože o ní daňový subjekt obvykle neuchovává žádný záznam. V případě zmeškaného telefonického hovoru se daňový subjekt často ani nedozví, že se jej správce daně pokusil kontaktovat, protože zpětný hovor není podporován nebo správce daně volá ze skrytého čísla.

Neformální komunikace správce daně s daňovými subjekty může být v mnoha případech užitečná. Avšak tento způsob komunikace by měl být využíván jen ve vhodných případech a daňový subjekt by si o takové formě komunikace měl provést interní zápis. V případě výzvy a podobných požadavků, v nichž správce daně ukládá daňovému subjektu povinnosti, zvláště pak pokud stanoví lhůtu pro reakci, je zcela oprávněným požadavkem daňového subjektu trvat na komunikaci formální.

Kateřina Devlin
kdevlin@deloittece.com

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Jaké jsou možnosti snížení sankcí stanovených Finanční správou ČR

S ohledem na aktuální ekonomickou situaci je v současné době evidentní snaha mnoha společností minimalizovat výdaje a veškeré finanční prostředky investovat do udržení či rozvoje podnikání. Jednou z možností, jak minimalizovat finanční dopad a vylepšit cash flow, přitom může být i snížení případných sankcí stanovených daňovému subjektu finanční správou.

V současné nelehké době stačí málo, aby se společnost dostala do potíží s plněním svých závazků, daňové povinnosti nevyjímaje. Neustálé zvyšování cen vstupů, zvýšená opatrnost zákazníků a s tím související nejistota odbytu produktů a služeb mohou snadno vést k prodlení s placením daní a vzniku sankcí. Těmto situacím lze sice do určité míry předcházet, typicky prostřednictvím žádosti o posečkání a rozložení úhrady daně na splátky, zcela vyvarovat se jich však vždy nelze.

Pokud se vaše společnost již do problémů s plněním daňových povinností dostala a byly jí ze strany finanční správy uloženy sankce, může být účinným nástrojem, jak snížit negativní dopady na společnost, žádost o jejich prominutí. Úspora, které lze prostřednictvím žádosti o prominutí dosáhnout, totiž může ve výjimečných případech dosáhnout až 100 %. Situaci proto doporučujeme aktivně řešit. Větší možnosti promíjení pak mají i fyzické osoby, pro které je navíc plánována akce milostivé léto.

Správce daně při promíjení postupuje dle pravidel daňového řádu a také podle pokynu GFŘ k promíjení, kdy do jisté míry správce daně rozhoduje podle svého správního uvážení. V praxi sledujeme vyšší úspěšnost žádostí, u kterých byl kladen zvýšený důraz na pečlivé vysvětlení a prokázání situace a důvodů, ze kterých k danému stanovení sankce došlo. Je tak v zájmu žadatele, aby v žádosti osvědčil, že je prominutí v jeho situaci ospravedlnitelné.

Navíc je i v návaznosti na správní judikaturu také zapotřebí apelovat na ospravedlnitelný důvod i v případě žádostí o prominutí penále, u kterých doposud zpravidla postačovalo vyvarovat se porušování daňových předpisů a být součinný se správcem daně během daňové kontroly. Z rozhodovací praxe správních soudů totiž vyplývá, že i při naplnění těchto podmínek správce daně může posuzovat, z jakého důvodu došlo k doměření daně, a s ohledem na povahu, intenzitu a jiné okolnosti jednání, které vedlo k doměrku, penále prominout nemusí.

Každý případ je v tomto ohledu specifický, a je třeba ho proto posoudit individuálně. Pokud je pro vás tato možnost zajímavá, rádi vás celým procesem provedeme a pomůžeme vám zvolit vhodný postup. Neváhejte se na nás proto kdykoliv obrátit.

Zuzana Potočková
zpotockova@deloittece.com

Daniel Johannes
djohannes@deloittece.com

Daňové povinnosti – říjen 2022

Říjen		
pondělí 10.	spotřební daň	splatnost daně za srpen 2022 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
pondělí 17.	daň silniční	záloha na daň za 3. čtvrtletí 2022
úterý 18.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu za září 2022 – elektronická forma
čtvrtek 20.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
		splatnost paušální zálohy
	daň z hazardních her	daňové přiznání a splatnost daně za 3. čtvrtletí 2022
daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a daň za 3. čtvrtletí a za září 2022	
	splatnost daně za 3. čtvrtletí a za září 2022	
	souhrnné hlášení za 3. čtvrtletí a za září 2022	
úterý 25.	energetické daně	kontrolní hlášení za 3. čtvrtletí a za září 2022
		daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za září 2022
spotřební daň	splatnost daně z lihu za srpen 2022	
	daňové přiznání za září 2022 a splatnost daně ze surového tabáku za září 2022	
	daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně za září 2022 (pokud vznikl nárok)	
daň z přidané hodnoty	poslední den lhůty pro podání přihlášky k registraci skupiny podle § 95a zákona o DPH, která chce být registrována od 1. ledna následujícího roku, nebo žádosti o zrušení nebo změnu skupinové registrace	
	daňové přiznání a splatnost daně k OSS za září a 3. čtvrtletí 2022	
pondělí 31.	energetické daně	podání oznámení o splnění povinnosti zajistit minimální množství biopaliv a splatnost související jistoty
	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za září 2022

Daňové povinnosti – listopad 2022

Listopad		
středa 9.	spotřební daň	splatnost daně za září 2022 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
středa 16.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu za říjen 2022 – elektronická forma
pondělí 21.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti splatnost paušální zálohy
čtvrtek 24.	spotřební daň	splatnost daň z lihu za září 2022
	spotřební daň	daňové přiznání za říjen 2022 a splatnost daně ze surového tabáku za říjen 2022 daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně za říjen 2022 (pokud vznikl nárok)
		daňové přiznání a daň za říjen 2022
pátek 25.	daň z přidané hodnoty	splatnost daně za říjen 2022 souhrnné hlášení za říjen 2022 kontrolní hlášení za říjen 2022
	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za říjen 2022
	daň z nemovitých věcí	splatnost 2. splátky daně (všichni poplatníci s daní vyšší než 5 000 Kč)
středa 30.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za říjen 2022
	daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a splatnost daně k OSS za říjen 2022

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

Tomas Seidl
tseidl@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Příjem žádostí do stěžejních výzev OP TAK byl zahájen

Po delším čekání se konečně otevírají dotační příležitosti pro podnikatele v rámci nového programového období 2021–2027. Jedním z prvních programů je Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK), který navazuje na úspěšný OP PIK – Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

OP TAK je klíčovým programem pro podporu českých podnikatelů v novém programovém období, z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) je pro tento program připraveno celkem 3,2 mld. eur, tedy cca 81,5 mld. Kč. Největším podílem budou z OP TAK podpořeny projekty zaměřené na posilování výkonnosti podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a jejich posun k nízkouhlíkovému hospodářství.

Ministerstvo průmyslu a obchodu již zahájilo příjem žádostí do prvních výzev OP TAK. Od 1. září je možné žádat o podporu v rámci programů **Aplikace, Inovace a Úspory energií**. Tyto dotační programy jsou určeny i pro velké podniky, program Inovace omezuje velké podniky na kategorii „small mid-caps“ do 500 zaměstnanců.

V rámci zářijových výzev bude mezi podnikatele rozděleno více než 15 mld. Kč. Podporovány budou zejména projekty v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, energetických úspor a obnovitelných zdrojů energie. Pro všechny programy platí, že projekty musí být realizovány na území ČR mimo Prahu.

Jedná se o následující programy:

Aplikace

- **Zaměření programu:** Podpora projektů zaměřených na realizaci činností průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje vedoucích ke konkrétním výstupům v podobě prototypů, průmyslových či užitných vzorů, ověřené technologie nebo softwaru.
- **Kdo může žádat:** malé a střední podniky (MSP), velké podniky (do 3 000 zaměstnanců bez omezení, nad 3 000 zaměstnanců jen ve spolupráci s MSP), výzkumné organizace
- **Výše alokace:** 4 mld. Kč
- **Výše dotace:** 2–125 mil. Kč
- **Míra podpory:** 25 % – 80 %, dle činnosti a velikosti podniku
- **Typ výzvy:** kolová
- **Příjem žádostí:** 1. 9. – 30. 11. 2022
- **Počet žádostí:** Velký podnik smí předložit max. 2 žádosti, MSP max. 3 žádosti.

Inovace

- **Zaměření programu:** Podpora projektů zavádějících do výroby a na trh nové nebo inovované výrobky, technologie či služby. Mezi podporované aktivity patří například činnosti produktové inovace (např. posílení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb).
- **Kdo může žádat:** MSP, small mid-caps (do 500 zaměstnanců)
- **Výše alokace:** 1 mld. Kč
- **Výše dotace:** 1–40 mil. Kč
- **Míra podpory:** 20 % – 60 %, dle velikosti podniku a místa realizace
- **Typ výzvy:** kolová
- **Příjem žádostí:** 1. 9. – 30. 11. 2022
- **Počet žádostí:** bez omezení

Úspory energie

- **Zaměření programu:** Podpora projektů zaměřených na snížení energetické náročnosti podniku, např. prostřednictvím rekonstrukce a modernizace zařízení na výrobu energie pro vlastní spotřebu, rozvodů elektřiny, plynu a tepla, modernizace soustav osvětlení budov, snižování energetické náročnosti výrobních a technologických procesů či využití odpadní energie ve výrobních procesech.
- **Kdo může žádat:** MSP, velké podniky
- **Výše alokace:** 10 mld. Kč
- **Výše dotace:** 500 tis. – 200 mil. Kč
- **Míra podpory:** 35 % – 65 %, dle velikosti podniku a místa realizace
- **Typ výzvy:** průběžná
- **Příjem žádostí:** 1. 9. – 30. 11. 2022
- **Počet žádostí:** bez omezení

Dále byly vyhlášeny výzvy na pořízení a instalaci větrných elektráren (příjem žádostí do 1. 2. 2024), na služby patentových zástupců – Inovační vouchery (příjem žádostí do 31. 12. 2023) nebo na ověření potenciálu výsledků výzkumu a vývoje před uvedením do praxe a na trh – Proof of concept (příjem žádostí do 30. 11. 2022).

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Brázdová
kbrazdova@deloittece.com

Výzvy na digitální transformaci podniků byly prodlouženy

Ve výzvách Digitální podnik a Virtuální podnik z Národního plánu obnovy došlo k prodloužení příjmu žádostí o podporu až do 31. 10. 2022. Cílem vyhlášených výzev Digitální a Virtuální podnik je zvyšování digitální úrovně, a to malých, středních i velkých podniků. Podpořeny budou investice do nových služeb např. v oblasti automatizace, digitalizace dat a efektivnějšího propojení a řízení firemních procesů.

Dotace může směřovat do pořízení těchto zařízení:

- **HW:** Robotické stroje na přepravu zboží nebo úklid v areálu firmy, technologie pracující s čárovými kódy, QR čtečky, servery, čipy, senzory, optické i metalické kabely, BIM systémy, kyberbezpečnost
- **SW:** Software návrháře, systémy pracující s AI, VR, rozšířenou realitou, ERP, MIS systémy, automatizované zpracovávání objednávek, faktur, řízení výroby atd.

Z programu není možné podpořit pořízení hmotného majetku, který slouží ke generování zisku z hlavní podnikatelské činnosti žadatele o dotaci.

Pro výzvu Digitální podnik je pro podporované aktivity závazná klasifikace „počáteční investice“, kam spadají investice související se zásadní změnou výrobního postupu, založení nové provozovny, rozšíření kapacity stávající provozovny nebo rozšíření výrobního sortimentu o výrobky, které dosud nebyly v této provozovně vyráběny.

Hlavní parametry jednotlivých výzev:

Digitální podnik

- **Kdo může žádat:** malé a střední podniky, velké podniky lze podpořit pouze v regionech Severozápad, Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko
- **Výše alokace:** 1,5 mld. Kč
- **Výše dotace:** 1–15 mil. Kč
- **Míra podpory:** 30 % – 60 % dle regionální mapy podpory
- **Typ výzvy:** kolová
- **Příjem žádostí:** 16. 6. – 31. 10. 2022

Virtuální podnik

- **Výše alokace:** 600 mil. Kč
- **Výše dotace:** 500 tis. – 5 mil. Kč (limit de minimis)
- **Míra podpory:** malý podnik 40 %, střední 30 %, velký 20 %
- **Typ výzvy:** kolová
- **Příjem žádostí:** 16. 6. – 31. 10. 2022

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Brázdová
kbrazdova@deloittece.com

Fotovoltaické systémy: Navýšení alokace, prodloužení termínu podání žádostí a další zdroje podpory

S přihlédnutím ke stávající energetické krizi Ministerstvo průmyslu a obchodu prodloužilo příjem žádostí o podporu v programu Fotovoltaické systémy s/bez akumulace (Národní plán obnovy) do nového termínu 30. listopadu 2022. Zároveň navýšilo alokaci o 2 mld. Kč.

Program je zaměřen na instalaci fotovoltaických panelů na podnikatelských budovách včetně přístřešků (např. pro automobily, stavební techniku, skladování materiálu atp.) s instalovaným výkonem od 1 kWp do 1 MWp včetně. Podpora směřuje i na akumulaci elektrické energie. Vyrobenou energii lze spotřebovat nebo dodávat do sítě. Projekty mohou být realizovány na celém území České republiky včetně Prahy.

Žádat mohou malé, střední i velké podniky, OSVČ. Míra podpory se liší dle velikosti žadatele a typu projektu – od 35 % do 50 %.

Modernizační fond – RES+, HEAT

Podporu na instalaci nových fotovoltaických elektráren (FVE) s výkonem do 1 MWp i nad 1 MWp lze aktuálně získat i v rámci programu Modernizačního fondu **RES+**.

Tento program se zaměřuje na instalaci pozemních i střešních FVE bez limitu jejich výkonu, včetně akumulace. Vyrobenou energii lze opět spotřebovat i dodávat do sítě. Míra podpory je max. 50 % (stanoveny jsou maximální jednotkové náklady).

Příjem žádostí je nastaven dle výkonu FVE:

- FVE do 1 MWp: do 15. 3. 2023
- FVE nad 1 MWp: do 31. 10. 2022

V Modernizačním fondu je v současnosti možné čerpat podporu i na rekonstrukci nebo náhradu zdroje tepla v soustavách zásobování tepelnou energií (SZTE) v programu **HEAT**. Způsobitelnými aktivitami jsou např.: přechod na obnovitelné zdroje energie (kromě FVE), energetické využití odpadů v kombinaci s KVET (kombinovaná výroba elektřiny a tepla), využití energie z odpadního tepla, přechod na zemní plyn.

Žádat o podporu mohou v tomto programu žadatelé všech velikostí z celého území ČR včetně Prahy. Příjemci dotace musejí být vlastníky SZTE dle zákona č. 458/2000 Sb. Míra podpory se pohybuje v rozmezí 30–80 % a její výše závisí na typu projektu, technologii, velikosti žadatele a regionu realizace projektu. Příjem žádostí probíhá do 30. 6. 2023.

Během září by pak měla být v Modernizačním fondu vyhlášena výzva ENERGETICS, podporující úsporná opatření v oblasti spotřeby energie a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v UE ETS.

O vyhlášení a podmínkách této i dalších výzev vás budeme průběžně informovat.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Brázdová
kbrazdova@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček
lhancek@deloittece.com

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar
mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková
dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Zaří 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Nestátní neziskové společnosti: vklady a specifika účtování

V loňském roce jsme vám přinesli [článek o nestátních neziskových organizacích](#), ve kterém jsme se zaměřili na to, jaké aspekty zvažovat při volbě právní formy nově zakládané nestátní neziskové společnosti. V tomto článku se budeme zabývat vykazáním vkladu do nestátní neziskové organizace (NNO) v účetnictví zakladatele a vybranými specifiky účetnictví NNO oproti účetnictví podnikatelů.

Vklad do nestátní neziskové společnosti

Možná nás v souvislosti s vkladem do společnosti napadne, že vklad do NNO by měl být vykázan v rámci dlouhodobého finančního majetku obdobně jako vklad do jakékoli jiné společnosti. Při pohledu do **účetních předpisů pro podnikatele** účtujících podle vyhlášky 500/2002 Sb. zjistíme v § 8, že dlouhodobý finanční majetek představují podíly v obchodních korporacích, dluhové cenné papíry, směnky, případně drahé kovy a kameny nebo předměty z nich. Vklad do NNO tedy v uvedeném výčtu nenajdeme. V roce 2021 vydala Národní účetní rada interpretaci NÚR I-44 – Jak vykázat vklad do právnické osoby neziskového charakteru, která upřesňuje podmínky, za kterých je možné vykázat vklad do NNO jako dlouhodobý finanční majetek následovně: založená právnická osoba neziskového charakteru je pod kontrolou vkladatele a současně vkladatel očekává z tohoto vkladu budoucí ekonomické užítky, které umí spolehlivě ocenit. Splnění těchto dvou podmínek v praxi se však očekává spíše ve výjimečných případech, přestože ekonomické užítky mohou nastat například až při likvidaci právnické osoby neziskového charakteru skrze prodej majetku této osoby apod. V takovém případě bývá vklad do NNO vykázan jako náklad v období, se kterým věcně a časově souvisí. Z podstaty neziskové organizace ve většině případů zakladatel neočekává, že mu v souvislosti s jeho vkladem budou plynout budoucí příjmy, a proto by měl vykázat tento náklad v okamžiku, kdy jej vynaložil, na účtu účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady. Obdobný postup se aplikuje jak pro počáteční vklad, tak pro další příspěvky na provoz či investice NNO, a to bez ohledu na to, zda se jedná o dar peněžní, nebo o dar nepeněžní v podobě například dlouhodobého majetku.

V praxi jsme se setkali i s případem, že **zakladatelem NNO je jiná NNO**. V tomto případě je dlouhodobý finanční majetek definován v § 9 vyhlášky 504/2002 Sb. jako majetek s dobou splatnosti delší než jeden rok nebo majetek do splatnosti nakupovaný či vlastněný účetní jednotkou za účelem majetkové účasti (podíl v obchodní korporaci) nebo k obchodování nebo dlouhodobého umístění volných peněžních prostředků se záměrem jejich zhodnocení formou budoucího výnosu, což vklad do NNO obvykle nepředstavuje, a proto má být vykázan v nákladech obdobně jako ve výše popsané variantě pro případ vkladu podnikatelským subjektem.

Vybraná specifika účetnictví nestátních neziskových společností

A nyní již k hlavním specifickým účetnictví NNO a rozdílům oproti účetnictví podnikatelů. Nejvyšší právní normou upravující účetnictví je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který je pro tento typ účetních jednotek dále rozpracován ve vyhlášce č. 504/2002 Sb., a české účetní standardy číslo 401–414 pro podvojně účetnictví, resp. prováděcí vyhláška č. 325/2015 Sb. pro jednoduché účetnictví.

1. Účetní závěrka a výroční zpráva

Součástí účetní závěrky NNO je rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha. Oproti podnikatelským subjektům tedy NNO nemají nikde stanovenou povinnost sestavovat přehled o změnách vlastního kapitálu ani přehled o peněžních tocích.

Rozvaha se liší zejména v tom, že má pouze 2 sloupce. V prvním sloupci se uvádějí stavy k prvnímu dni účetního období a ve druhém sloupci se uvádějí stavy k poslednímu dni účetního období, za které se účetní závěrka sestavuje. Položky opravných položek a opravek se tedy neuvádějí ve sloupci, ale na zvláštních řádcích.

Výkaz zisku a ztráty je koncipován tak, že v jednotlivých řádcích jsou uvedeny nejprve náklady, následně výnosy a na konci výsledek hospodaření. Ve sloupcích se uvádí odděleně částky nákladů, výnosů a výsledku za hlavní činnost v prvním sloupci (veškerá činnost, pro kterou byla účetní jednotka založena nebo zřízena), ve druhém sloupci za hospodářskou činnost (činnost stanovená zvláštním právním předpisem nebo činnost stanovená ve zřizovací listině, statutu, zakládací listině nebo zapsaná v příslušném rejstříku, zejména činnost doplňková, vedlejší, podnikatelská nebo jiná činnost) a v posledním třetím sloupci je součet předchozích dvou sloupců. Informace za minulé účetní období se zde neuvádějí.

Jak v rozvaze, tak ve výkazu zisku a ztráty uvedené částky představují konečné zůstatky přiřazených syntetických účtů (tedy např. řádek Opravy a udržování obsahuje konečný zůstatek účtu 511), což u podnikatelů neplatí.

Rovněž u informací zveřejňovaných **v příloze** v účetní závěrce najdeme odlišnosti, konkrétní rozsah těchto informací je specifikován v § 30 vyhlášky 504/2002 Sb.

Co se týká povinnosti **sestavování výroční zprávy** a rozsahu zveřejňovaných informací, NNO se řídí nejen zákonem o účetnictví, ale i zvláštními právními předpisy relevantními pro konkrétní právní formu NNO. Povinnost sestavit výroční zprávu pouze při povinném auditu a v rozsahu dle zákona o účetnictví mají spolky, církve a náboženské společnosti, zájmová sdružení právnických osob, nadační fondy společenství vlastníků jednotek

a školské právnické osoby. Zbývající právní formy mají tuto povinnost vždy včetně uvedení dalších informací dle zvláštních právních předpisů nad rámec zákona o účetnictví. Příkladem je obecně prospěšná společnost, pro kterou jsou tyto vymezeny v § 21 zákona 248/1995 Sb. a jedná se o informace o všech činnostech uskutečněných v účetním období v rámci obecně prospěšných služeb a doplňkové činnosti a jejich zhodnocení, o lidských zdrojích, o výnosech v členění podle zdrojů, o vývoji a stavu fondů obecně prospěšné společnosti k rozvahovému dni, o stavu majetku a závazků obecně prospěšné společnosti k rozvahovému dni a o jejich struktuře, o celkovém objemu nákladů v členění na náklady vynaložené pro plnění obecně prospěšných služeb, pro plnění doplňkových činností a na vlastní činnost obecně prospěšné společnosti, včetně výše nákladů na odměnu ředitele a na odměny členů správní rady a členů dozorčí rady a o změně zakladací listiny a změně ve složení správní rady a dozorčí rady a o změně osoby ředitele, k nimž došlo v průběhu účetního období.

2. Vlastní zdroje

Vlastní zdroje u NNO jsou představovány vlastním jměním, fondy, výsledkem hospodaření a oceňovacími rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků. Součástí vlastního jmění je vklad zakladatelů jmenovitě zapsaný do příslušného rejstříku, ale jsou tu i další položky jako dotace a účelové dary přijaté jako zdroj financování dlouhodobého majetku, hodnota bezúplatně nabytého dlouhodobého majetku, který slouží pro hlavní činnost NNO, snížená o oprávkou nebo zdroje převedené z fondů.

Specifikem NNO jsou fondy, které představují účelové zdroje financování činnosti NNO. Tyto zdroje jsou například zisk z předcházejících období, přijaté dary a příspěvky, výtěžky z veřejných sbírek či bezúplatně přijaté zásoby.

3. Přijaté dary a příspěvky

Při účtování o přijatých darech nebo jiných bezúplatných plněních je třeba zvážit různé aspekty – zda se jedná o dar investiční či provozní, peněžní či nepeněžní, účelový či neúčelový, s časovým určením či bez časového omezení nebo dar pro vlastní potřebu či dar k přeposlání třetí straně. Podle těchto aspektů se liší vykázání přijetí daru buď v rozvaze prostřednictvím vlastního jmění (např. peněžní dar na pořízení dlouhodobého majetku pro hlavní činnost), nebo prostřednictvím fondů (např. přijatý dar určený k přeposlání třetí straně nebo provozní peněžní dar), nebo ve výsledovce (např. neúčelový peněžní dar bez časového omezení nebo bezúplatně přijatý dlouhodobý majetek neurčený pro hlavní činnost NNO).

4. Opravné položky a rezervy

Podle § 15 vyhlášky 504/2002 Sb. by NNO měly vytvářet opravné položky k jednotlivým pohledávkám, které se vztahují k činnosti účetní jednotky podléhající dani z příjmů, a to podle zákona upravujícího rezervy pro zjištění základu daně z příjmů. Pokud NNO aplikuje tento přístup, vykazuje pohledávky, které do uvedené kategorie nespádají, v nominální hodnotě bez ohledu na pravděpodobnost, zda budou tyto pohledávky uhrazeny, či nikoli. Proto si neodpustíme otázku, zda je tato hodnota v souladu s jedním ze základních principů o věrném a poctivém obrazu účetnictví. A toto se týká i vykazované hodnoty dlouhodobého majetku a zásob, jelikož tvorbu opravných položek k dalším aktivům vyhláška explicitně nespécifikuje a řada NNO opravné položky k dlouhodobému majetku ani k zásobám nevytváří a ani se nad nimi nezamýšlí, přestože by měla.

Rovněž tvorba rezerv je pro NNO omezena zákonem upravujícím rezervy pro zjištění základu daně z příjmů, a tedy i zde lze polemizovat o principu věrného a poctivého obrazu – opravdu by neměla NNO, která se účastní soudního sporu na straně žalovaného a pravděpodobně tento spor prohraje a bude muset žalobci uhradit významnou částku, vytvořit rezervu?

Jak tedy postupovat?

Z výše uvedeného vyplývá, že zakladatel / podnikatelský subjekt by měl při založení nestátní neziskové společnosti v naprosté většině případů vykázat ve svém účetnictví počáteční vklad jako náklad běžného období a obdobným způsobem postupovat i při poskytování dalších příspěvků pro fungování této neziskové společnosti. A pro správné porozumění účetní závěrce a výroční zprávě by si měl být vědom minimálně zmíněných specifik a odlišností oproti tomu, na co je zvyklý ze své podnikatelské sféry.

Petra Kučerová
pkucerova@deloittece.com

Úpravy standardu IFRS 17 přijaty pro použití v Evropské unii

Dne 8. září 2022 přijala Evropská komise pro použití v Evropské unii úpravy standardu IFRS 17 *Pojistné smlouvy* pod názvem *Prvotní použití IFRS 17 a IFRS 9 – srovnávací informace*.

Úpravy standardu IFRS 17 byly vydány v prosinci 2021 s cílem zlepšit užitečnost srovnávacích informací uváděných při prvotním použití IFRS 17 a IFRS 9.

Pro účetní jednotky, které současně aplikují IFRS 17 a IFRS 9, se úprava týká finančních aktiv, u nichž nebyly srovnávací informace prezentované při prvotní aplikaci IFRS 17 a IFRS 9 přepracovány dle IFRS 9 (včetně finančních aktiv, která byla odúčtována ve srovnávacím období).

Pro účetní jednotky, které aplikovaly IFRS 9 dříve než IFRS 17, se reklasifikace vztahuje na finanční aktiva, která byla odúčtována ve srovnávacím období, a umožňuje účetní jednotce použít požadavky IFRS 17 na změnu označení na základě toho, jak účetní jednotka předpokládá, že by aktivum bylo označeno při prvotní aplikaci IFRS 17.

Úpravy ve znění schváleném EU lze použít pouze při první aplikaci standardu IFRS 17 a IFRS 9.

Detailní informace o [úpravách IFRS 17](#) jsme přinesli v článku [Rada IASB vydala úpravu IFRS 17](#).

Zdroj: www.iasplus.com

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Úpravy standardu IAS 12 přijaty pro použití v Evropské unii

Dne 11. srpna 2022 přijala Evropská komise pro použití v Evropské unii úpravy standardu IAS 12 *Daně ze zisku pod názvem Odložená daň vztahující se k aktivům a závazkům plynoucím z jediné transakce*. Datum účinnosti úprav IAS 12 v Evropské unii je stejné jako datum účinnosti stanovené radou IASB (účetní období začínající dne 1. ledna 2023 nebo později).

Úpravy standardu IAS 12 byly vydány v květnu 2021 s cílem objasnit, jak mají účetní jednotky účtovat o odložené dani u transakcí, jako jsou leasingy nebo závazky související s demontáží a odstraněním aktiva.

Úpravy standardu IAS 12 přináší další výjimku z výjimky při prvotním vykázání. Podle úprav účetní jednotka výjimku při prvotním vykázání neuplatní u transakcí, které vedou ke stejným zdanitelným a odečitatelným přechodným rozdílům. K tomu může dojít například při vykázání závazku z leasingu a příslušného aktiva z práva k užívání při aplikaci IFRS 16 *Leasingy* ke dni zahájení leasingu.

Účetní jednotka v těchto případech musí vykázat související odloženou daňovou pohledávku nebo závazek, přičemž na vykázání případné odložené daňové pohledávky se vztahují kritéria zpětné ziskatelnosti dle IAS 12.

Detailní informace o [úpravách IAS 12](#) jsme přinesli v článku [Rada IASB vydala úpravy IAS 12](#).

Zdroj: www.iasplus.com

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 22. září 2022.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 25. září 2022 následující dokumenty rady IASB:

Úpravy

- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úpravy standardu IFRS 16 *Závazek z leasingu při prodeji a zpětném leasingu* (vydáno v září 2022)
- Úpravy standardu IAS 1 *Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé a Klasifikace závazků jako krátkodobé nebo dlouhodobé – odložení data účinnosti* (vydáno v lednu 2020 a v červenci 2020)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Deloitte aktualizoval publikaci porovnávací principy IFRS a US GAAP

V červenci 2022 vydal Deloitte pravidelnou aktualizaci účetního rozcestníku zaměřeného na porovnání US GAAP a IFRS standardů, který je součástí série účetních rozcestníků (Deloitte Roadmaps) k tématům souvisejícím s americkými účetními principy.

V tomto Rozcestníku nabízíme přehled nejvýznamnějších rozdílů mezi americkými účetními standardy (US GAAP) a Mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS).

Přestože jsou standardy US GAAP a IFRS založeny na velmi podobných konceptech a často vedou k obdobným výsledkům, existuje mezi nimi mnoho rozdílů v oblasti specifických účetních požadavků.

Obě rady, FASB i IASB, mají na svém programu mnoho projektů a témat, na kterých aktivně pracují nebo které zvažují upravit, a tím pozměnit i aktuální požadavky a pravidla. Některá z těchto témat jsou společná, mnohá ale ne. Rozdíly mezi US GAAP a IFRS se budou tedy i nadále vyvíjet a mohou se v budoucnu i rozšiřovat, proto je důležité klíčové rozdíly monitorovat.

Tato edice roku 2022 obsahuje aktualizovanou a rozšířenou úpravu, která zohledňuje standardy platné k 1. lednu 2023 pro veřejně obchodované společnosti. Příloha D shrnuje významné změny oproti předchozí verzi.

V sekci „On the Radar“ („V hledáčku“) naleznete přehled nových témat a trendů v oblasti účetního a finančního výkaznictví, kterému je tento Rozcestník věnován.

Dokument shrnuje klíčová témata a zahrnuje tabulkový výčet oblastí, v nichž se běžně vyskytují rozdíly, spolu s informacemi o úpravě dle IFRS a US GAAP.

Jako každý rok zde naleznete i užitečné shrnutí významných termínů přijetí nových standardů a přehled novelizací současných standardů.

Nové vydání [Rozcestníku](#) a mnoho dalších praktických zdrojů k tématům souvisejícím se standardy US GAAP naleznete ve webové knihovně Deloitte na tomto odkazu: [DART](#).

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Miroslav Zígáček
mzigacek@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Září 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Co přináší novela zákona o evidenci skutečných majitelů

Od letošního října se chystá nová a jednodušší definice skutečného majitele. Na její implementaci je navázáno poskytování evropských dotací České republice. Nesplnění povinnosti zapsat skutečného majitele do evidence skutečných majitelů může mít za následek až zákaz vyplatit této osobě jakýkoliv prospěch.

Důvod novelizace zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů („ZESM“)

Evropská komise vede s Českou republikou řadu řízení pro porušení povinností vyplývajících ze základních smluv Evropské unie. Jedním z nich je řízení kvůli nesprávné implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu („V. AML směrnice“). Tato směrnice je v českém právním řádu implementována mj. do ZESM. V těchto dnech tak byl ve Sbírce zákonů publikován zákon č. 245/2022 Sb., kterým se mění ZESM („Novela ZESM“), aby byl v souladu s V. AML směrnicí.

Zajímavé je, že Evropská komise podmínila nápravou implementace V. AML směrnice podání první žádosti České republiky o platbu z Národního plánu obnovy, bylo tedy zcela zásadní, aby byla Novela ZESM schválena co nejrychleji. Novela ZESM bude účinná od 1. října 2022.

Tento článek má za cíl představit Novelu ZESM a navrhnout možné další kroky pro její adresáty, tedy v zásadě všechny obchodní korporace.

Hlavní změny Novelu ZESM

Primárním důvodem Novelu ZESM je tedy skutečnost, že Evropská komise České republice vytýká, že není ZESM v souladu se zněním V. AML směrnice v následujících případech:

1. definice „skutečného majitele“, zejména nadbytečnost pojmu koncového příjemce;
2. chybějící identifikace skutečných majitelů u zvláštních typů soukromých právnických osob, zejména stávající výjimky dle § 7 současného znění ZESM.

Uvedené oblasti jsou i předmětem Novelu ZESM a budou tedy rozebrány dále v tomto článku. Novela ZESM pak dále upravuje i některé navazující oblasti, například související s fungováním evidence skutečných majitelů („Evidence“), ty jsou však spíše dílčího charakteru.

Novela ZESM pak nepřímo ovlivní např. i zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů („AML zákon“) tam, kde je vázán na definici skutečného majitele (např. § 9 AML zákona).

Nová definice skutečného majitele

Zásadním prvkem Novelu ZESM je opuštění dvoukolejnosti definice skutečného majitele prostřednictvím pojmů koncového příjemce a osoby s koncovým vlivem, čímž byla nově definice skutečného majitele zásadně zjednodušena. Nově bude skutečným majitelem každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání. Další pojmy jsou novelizovány v návaznosti na tuto změnu.

Klíčovými pojmy jsou tedy pojmy „vlastnictví“ a „kontrola“, které je dle důvodové zprávy nutné vykládat extenzivně a spíše v jejich laickém smyslu jako „opanování“ právnické osoby, a tedy nikoliv pouze v jejich zákonných významech.

Novela ZESM pak v § 4 komplexně mění kritéria pro stanovení, jaká fyzická osoba vlastní nebo kontroluje danou korporaci, přičemž přebírá formulace z V. AML směrnice. Na rozdíl od stávajícího znění ZESM nově nepůjde pouze o „ukázání na osobu s koncovým vlivem“, ale o bezpodmínečný příznak toho, že je daná osoba skutečným majitelem. Nová definice obsahuje jak exaktní kritéria (25% podíl na hlasovacích právech atd.), tak i měkká kritéria – uplatňování rozhodujícího vlivu v korporaci jinými prostředky (který pak dále rozvíjí). Tato kritéria zákon stanovuje alternativně, stačí tedy splnit alespoň jedno z nich.

Omezení výjimek

Doposud v § 7 stávajícího znění ZESM existovala výjimka, dle které skutečného majitele neměla řada kategorií entit. Typicky šlo o stát a územní samosprávné celky (obce, kraje) a entity jimi vlastněné či zřízené, jako např. státní podniky, školy či veřejné výzkumné instituce. Zároveň se však v tomto ustanovení nacházely i další entity, jako jsou společenství vlastníků jednotek nebo politické strany.

V Novele ZESM je tato výjimka omezena, a to pouze na dvě kategorie entit. Výjimka se má vztahovat zejména na stát a územní samosprávné celky a entity jimi financované nebo rozhodujícím způsobem ovlivňované, dále je stanovena vyvratitelná domněnka neexistence skutečného majitele, např. u státních podniků. V případě obchodních korporací se vyžaduje přímé či nepřímé vlastnictví podílů na nich státem či územně samosprávným celkem (tedy krajem či obcí). Z výjimek tedy potenciálně vypadla řada kategorií entit – SVJ, honební společenstvo, politické strany, církve či odborové organizace, lada splní podmínku financování či rozhodujícího vlivu státu či územně samosprávného celku.

Další kroky

Přestože není Novela ZESM nikterak rozsáhlá, dotýká se důležitých oblastí, kterým je nutné věnovat pozornost.

Dobrou zprávou je, že zrušení pojmu koncový příjemce, osoba s koncovým vlivem ani další obdobné terminologické změny nebudou pro většinu evidujících osob znamenat povinnost měnit svůj stávající zápis v Evidenci, neboť do jednoho měsíce po účinnosti Novelu ZESM dojde v tomto směru k automatické úpravě terminologie v zápisech v Evidenci.

Pokud měly entity v Evidenci před účinností Novelu ZESM jako skutečného majitele zapsanou osobu, která již s účinností Novelu ZESM nebude nadále považována za skutečného majitele, nebude nutné provádět její výmaz, protože se ze zákona nebude k tomuto zápisu přihlížet a takovýto neaktuální údaj nebude považován za nesrovnalost. Nic však nebrání tomu, aby výmaz takové osoby byl na návrh, resp. na žádost proveden.

Obecně platí, že entity, které si splnily evidenční povinnost podle dosavadní právní úpravy, budou mít na přizpůsobení údajů Novelu ZESM lhůtu šesti měsíců, po kterou se na ně nebudou vztahovat negativní následky nesrovnalostí v Evidenci. Prakticky by se však povinnost aktualizovat údaje v Evidenci měla týkat pouze těch stávajících zápisů, které jsou ve světle nové úpravy neúplné, tj. případů, kdy skutečný majitel v Evidenci zapsán není, ačkoli by dle nové úpravy zapsán být měl.

Co se týká entit, které před účinností Novelu ZESM neměly skutečného majitele (např. SVJ, politické strany, odborové organizace), i v tomto případě mají povinnost zajistit, aby údaje v Evidenci odpovídaly Novelu ZESM, a to do šesti měsíců od účinnosti Novelu ZESM. Také zde Novela ZESM počítá s automatickým průpisem potřebných informací z příslušných rejstříků.

V každém případě doporučujeme provést kontrolu, jednak zda stávající zápis v Evidenci po provedení automatických úprav či nově provedený automatický průpis údajů z jiných rejstříků do Evidence odpovídá skutečnosti a jednak zda se okruh skutečných majitelů konkrétní entity, tak jak byl identifikován a zapsán dle dosavadní úpravy, v důsledku změny definice skutečného majitele nezměnil (nerozšířil či nezúžil).

Je třeba včas prověřit dopad Novelu ZESM na vaši společnost

V návaznosti na Novelu ZESM je tedy třeba zvážit, jak vaši společnost ovlivnila zejména změna definic, a to jak s ohledem na možné změny v osobách zapisovaných do Evidence, tak i na informace požadované povinnými osobami dle AML zákona (typicky půjde o banky), které mají v řadě případů povinnost zjistit a ověřit totožnost skutečného majitele svého klienta a dále jej prověřit, např. z pohledu politické exponovanosti osob nebo přítomnosti na sankčních seznamech. Závěrem tohoto článku připomínáme, že nesplnění povinnosti zapsat skutečného majitele do Evidence může mít za následek až zákaz vyplatit této osobě jakýkoliv prospěch.

Petr Graca
pgraca@deloittece.com

Štěpán Kaluha
stkaluha@deloittece.com

Lékařský posudek jako podklad pro výpověď: závazné rozhodnutí, nebo dobrozdání bez právních účinků?

Jedním z výpovědních důvodů podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů („ZP“) je situace, kdy zaměstnanec pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost, a to podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo podle rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává (podobně zákoník práce upravuje i výpovědní důvod vztahující se k pracovním úrazům a nemocím z povolání). Vděčným tématem odborné literatury a soudní judikatury byla v posledních letech otázka, zda musí soud v řízení o neplatnost rozvázání pracovního poměru z výsledku lékařského posudku vycházet, nebo zda si může otázku zdravotní způsobilosti posoudit na základě vlastních zjištění.

Vývoj právní povahy a závaznosti lékařských posudků

Pohled na formu a závaznost lékařských posudků v posledních letech prošel zajímavým vývojem. Až do 1. dubna 2011, kdy nabyl účinnosti zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách („ZSZS“), byla právní povaha lékařských posudků poměrně sporná. Nejvyšší soud zastával názor, že byl-li lékařský posudek vydán v souladu s právními předpisy, nepodléhá toto správní rozhodnutí z hlediska svého obsahu soudnímu přezkumu (viz 21 Cdo 1936/2004). I podle odborné literatury se lékařské posudky obecně považovaly za závazná správní rozhodnutí, ze kterých musel soud v řízení o neplatnost rozvázání pracovního poměru vycházet. Oproti tomu podle některých jiných soudních rozhodnutí z tehdejší doby lékařské posudky nebyly „nadány presumpcí správnosti“ a soud z nich vycházet nemusel. Ústavní soud k tomu uvedl, že o zdravotním stavu se nerozhoduje (ten se zjišťuje) a že lékařský posudek má povahu podkladového materiálu, který sám o sobě do práv a povinností posuzovaného (v tomto případě do práv a povinností zaměstnance a jeho pracovního poměru) nezasahuje (viz Pl. ÚS 11/08).

Od účinnosti ZSZS byly lékařské posudky nesporně pouhými „dobrozdáními“ o zdravotním stavu posuzované osoby, která přímo nezakládala práva a povinnosti posuzovaných osob. Nešlo tedy o rozhodnutí, která by byla pro zaměstnance a zaměstnavatele závazná.

Domnělá změna tohoto pojetí nastala od 1. listopadu 2017, kdy novela ZSZS propůjčila lékařským posudkům podobu správních rozhodnutí (místo předchozí podoby vyjádření, osvědčení a sdělení), ze kterých by soudy měly vycházet. Zprvu to tedy vypadalo, že soudy nebudou mít možnost v řízeních o neplatnost rozvázání pracovního poměru tyto posudky (respektive jejich výsledky) přezkoumávat. Tento závěr zastávala i komentářová literatura.

Nejvyšší soud však byl jiného názoru. S odkazem na předchozí judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovedl, že ani po novele ZSZS nelze posudek, resp. rozhodnutí příslušného

správního orgánu o jeho přezkumu, považovat za rozhodnutí, z něhož by mohl soud v občanském soudním řízení bez dalšího vycházet. Není totiž aktem vrchnostenského orgánu nadaného právem rozhodovat o právech a povinnostech. Podle Nejvyššího soudu je tak lékařský posudek i nadále toliko nezávazným dobrozdáním (viz 21 Cdo 1096/2021).

Lékařský posudek je i dnes nezávazným dobrozdáním

I dnes tedy platí závěry dosavadní judikatury, že soud může v řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru vycházet z lékařského posudku pouze v případě, že má všechny náležitosti a současně že o jeho správnosti nejsou pochybnosti. Pokud zaměstnanec jeho závěry zpochybňuje, je třeba v příslušném soudním řízení otázku, zda zaměstnanec pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost, vyřešit dokazováním provedeným zejména prostřednictvím znaleckých posudků (viz 21 Cdo 1804/2015).

Lékařský posudek tedy k prokázání, že zaměstnanec dlouhodobě pozbyl pracovní způsobilost, zaměstnavateli stačit nemusí. V soudním řízení totiž může dojít k tomu, že soud dokazováním pomocí znaleckých posudků dojde k jinému závěru a výpověď prohlásí za neplatnou.

Potřebuje vůbec zaměstnavatel k výpovědi ze zdravotních důvodů lékařský posudek?

Závěry současné judikatury o (ne)závaznosti lékařských posudků mají i druhou stranu mince. Nejvyšší soud v nedávném rozsudku sp. zn. 21 Cdo 530/2022 řešil případ, kdy zaměstnavatel přistoupil k výpovědi ze zdravotních důvodů na základě neúčinného lékařského posudku (z důvodu nedodržení podmínek doručování zaměstnanci). Soud připomněl, že pro platnost výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e) ZP je určující objektivní zjištění, že zaměstnanec nebyl ke dni doručení výpovědi z pracovního poměru schopen z příčiny dlouhodobé pracovní nezpůsobilosti z důvodu obecného onemocnění výkonu práce podle pracovní smlouvy, a to bez ohledu na závěry lékařského posudku, který zaměstnavatel použil, a dokonce i bez ohledu na případné rozhodnutí správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumával.

Jinými slovy, zaměstnavatel může platně přistoupit k výpovědi podle ustanovení § 52 písm. e) ZP, i když nemá k dispozici řádné posouzení zdravotního stavu zaměstnance lékařem (nebo mu dokonce závěry tohoto posouzení nesvědčí), musí však v průběhu řízení prokázat, že zaměstnanec skutečně vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost. Zároveň platí, že i když zaměstnavatel disponuje formálně bezvadným lékařským posudkem o zdravotní nezpůsobilosti zaměstnance, soud může dokazováním dojít k jinému závěru.

Lékařský posudek může mít svůj význam

Byť se tedy na výsledek lékařského posouzení nelze u soudu na 100 % spolehnout (a zaměstnavatel ho s přihlédnutím k odůvodnění výše zmíněných rozsudků teoreticky ani nepotřebuje), z důvodu právní jistoty lze zaměstnavatelům přesto doporučit, aby na lékařské posudky nerezignovali, a vždy si je v případě pochybností o zdravotním stavu zaměstnance opatřovali. Pokud dojde na nejhorší a soud výsledek posudku zpochybní, přinejmenším budou mít možnost vymáhat náhradu vzniklé škody vůči poskytovateli zdravotních služeb, který posudek vypracoval.

[Článek](#) vyšel dne 7. září 2022 na webu epravo.cz.

Petra Schneiderová

pschneiderova@deloittece.com

Václav Bělohoubek

vbelohoubek@deloittece.com

Legal News: Kdo odpovídá za škodu v nebytových prostorách?

Připravili jsme pro vás aktuální výběr novinek z tuzemské judikatury. Pro pronajímatele i nájemce je zajímavý například případ, který se zabýval škodou způsobenou protečením vody do níže položeného nebytového prostoru. Kauza je užitečnou lekcí z vymezení pojmu „běžná údržba“ v nájemním vztahu. Nesprávné pochopení se totiž může vymstít oběma stranám. Nejen o tom se dočtete v zářijových Legal News.

Korporátní právo v praxi

Za přečtení stojí starší rozhodnutí se sp. zn. 23 Cdo 1061/2021, v němž Nejvyšší soud setrval na svých dosavadních judikaturních závěrech ohledně prevenční povinnosti mandanta, který zařízení své obchodní záležitosti svěřil mandatáři jakožto odborníkovi v oboru. Konstatoval, že i pro situaci zajišťování veřejné zakázky se příjemce dotace může dopustit porušení prevenční povinnosti, pokud odsouhlasí zadávací dokumentaci zpracovanou mandatářem obsahující zjevné porušení pravidel pro výběr dodavatelů v rámci příslušného operačního programu a dle příručky pro příjemce. I spoléhání se na to, že celou záležitost na základě mandátní smlouvy zařídí mandatář, má totiž své meze, a to právě v podobě prevenční povinnosti.

Vaší pozornosti by nemělo uniknout rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 1018/2021, které se zabývá požadavkem **úředního ověření podpisů ve smlouvě o převodu obchodního podílu** (u smluv uzavřených před 1. lednem 2021). Nejvyšší soud konstatuje, že i když § 209 odst. 2 ZOKu stanovuje tento požadavek v souvislosti s účinností smlouvy vůči společnosti, lze dovodit, že jde o požadavek na formu smlouvy jako takové. Opačný výklad je dle názoru Nejvyššího soudu z hlediska právní jistoty neudržitelný (a odpovídají tomu i legislativní změny účinné od 1. ledna 2021).

V dalším rozhodnutí (29 Cdo 1099/2020) Nejvyšší soud taktéž potvrdil svoji dosavadní judikaturu ve vztahu k **povinnosti jednatele jednat s péčí řádného hospodáře i po prohlášení konkursu na majetek společnosti**. I když oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přejde na insolvenčního správce, neodpadá tím povinnost jednat s péčí řádného hospodáře.

Z práva nemovitostí

Důsledky zrušení opatření obecné povahy (konkrétně územního plánu) a dopady na charakter pozemku v daném území (tj. to, zda se jedná o pozemek určený k zastavění, či nikoli) se zabývá Nejvyšší soud ve svém aktuálním rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2700/2020. Vychází přitom jednak z komentované literatury a jednak z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Pro posouzení důsledků je přitom důležité rozlišit, zda bylo vydáno zcela nové opatření obecné povahy (např. původní územní plán byl beze zbytku nahrazen novým), nebo zda došlo jen k úpravě („novelizaci“) původního opatření. V prvním případě nemůže zrušením opatření dojít k obnovení

původního opatření a dotčené území tak nevykazuje žádnou územně plánovací regulaci (tj. charakter pozemku se posuzuje tak, jako kdyby obec pro tuto část území územní plán neměla). Jestliže naopak došlo opatřením pouze ke změně územního plánu, pak původní opatření (územní plán) zůstává jako celek v platnosti a charakter pozemku se po zrušení „novelizačního“ opatření posoudí dle původního územního plánu. Výše uvedené je rovněž důležité pro možnost vlastníka pozemku (u kterého došlo ke změně charakteru) domáhat se odškodnění.

Může i **nájemce nebytových prostor odpovídat za škodu způsobenou protečením vody do níže položeného nebytového prostoru?** Touto otázkou se Nejvyšší soud zabývá v rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2342/2021. Kladně lze odpovědět v případě naplnění předpokladů ustanovení § 2937 občanského zákoníku, dle kterého „způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled; nelze-li takovou osobu jinak určit, platí, že jí je vlastník věci. Kdo prokáže, že náležitý dohled nezanedbal, zproští se povinnosti k náhradě“. Za dohled může být považována i povinnost nájemce provádět běžnou údržbu a drobné opravy.

Povinnost poskytovatele služeb v souvislosti s užíváním bytů a nebytových prostor v domě s byty poskytnout příjemci služeb podklady pro vyúčtování záloh za poskytnuté služby zkoumal Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 3141/2021. Poskytovateli služeb taková povinnost neplyne přímo ze zákona, ale musí tak učinit na žádost příjemce. Nejvyšší soud konstatuje, že právo příjemce služeb seznámit se s podklady pro vyúčtování, rozúčtování a stanovení výše záloh nelze chápat formálně. V této souvislosti řeší praktické aspekty splnění takového požadavku, zejména poskytnutí reálné možnosti seznámení se s podklady, určení místa, kde mají být podklady předloženy, (ne)omezování četnosti takového seznámení se s podklady, a to tak, aby výkon daného práva nebyl znemožněn. Na druhou stranu pro příjemce služeb platí, že právo na zpřístupnění podkladů pro vyúčtování služeb nesmí vykonávat šikanujícím způsobem, tj. takovým způsobem, který by poskytovatele služeb omezoval v činnosti nebo mu způsoboval nepřiměřené náklady.

Ve starším rozhodnutí se sp. zn. 26 Cdo 3115/2021 se Nejvyšší soud zabývá **předpoklady výpovědi nájmu prostoru sloužícího podnikání z důvodu přestavby nemovité věci, kde se prostor nachází**. Dle názoru Nejvyššího soudu je zákonodárcem užitý pojem „přestavována“ nutno vykládat tak, že musí jít o přestavbu trvale bránící dalšímu užívání prostor k sjednanému (určenému) účelu, a to v situaci, kdy pronajímatelem nemohl (nemusel) provedení takové přestavby při uzavírání nájemní smlouvy předvídat. Pouhá oprava nemovité věci pro odůvodnění výpovědi dle tohoto ustanovení nemůže obstát.

Další zajímavá judikatura

Upozorňujeme na dvojici nedávných rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 435/2022 a 21 Cdo 849/2022. Podle nich již **uplatňování regresu vůči vedoucím zaměstnancům není tak ojedinělé** jako dříve. Navíc se již objevuje také ve státní sféře. V tomto konkrétním případě (21 Cdo 435/2022) si zaměstnavatel uplatňoval náhradu škody vzniklou v důsledku neplatnosti výpovědí dané několika zaměstnancům jeho vedoucím zaměstnancem. Ten tak učinil na základě rozhodnutí o organizační změně, které bylo shledáno jako zcela účelové a protiprávní. Škoda spočívala v povinnosti zaměstnavatele vyplatit zaměstnancům náhradu platu. NS se zabýval otázkou zákonné limitace náhrady škody při zavinění z nedbalosti. Konkrétně zda se limit 4,5násobku má vztáhnout k celkově vzniklé škodě (tj. k součtu náhrad platu), nebo ke každé jednotlivé náhradě platu. I s ohledem na předchozí argumentaci ÚS se NS přiklonil k první, tedy méně příznivé variantě pro zaměstnavatele. I tak však může mít uplatňování regresu pro zaměstnance nepříznivé důsledky, a to nejen z finančních, ale i z reputačních důvodů.

Rozhodnutím sp. zn. 29 ICdo 43/2021 potvrdil Nejvyšší soud svůj relativně nedávný judikatorní závěr ohledně **podřízených pohledávek** ve smyslu § 172 odst. 2 insolvenčního zákona. Opětovně konstatoval, že podřízenými pohledávkami mohou být i úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení, tedy příslušenství, nebo smluvní pokuta vzešlá z prodlení s úhradou pohledávky i v případě, že se jedná o pohledávky veřejnoprávní (v daném případě se jednalo o pohledávku z titulu daňových nedoplatků).

V rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2126/2020 řeší Nejvyšší soud **odpovědnost za újmu způsobenou úrazem při pádu z tramvajového ostrůvku v důsledku ledovky**. Nejvyšší soud s ohledem na příslušné právní předpisy, kdy ostrůvek není pozemní komunikace, ale dráha ve smyslu zákona o drahách, a s ohledem na dosavadní judikaturu a okolnosti daného případu, kdy nebylo potvrzeno zanedbání údržby ostrůvku, potvrdil závěry nižších soudů, že ani město Brno, ani Dopravní podnik města Brno neodpovídají poškozenému za újmu.

Otázkou **odpovědnosti advokáta za majetkovou a nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku zatajení chybného postupu advokáta v soudním řízení** se Nejvyšší soud zabýval ve svém nejnovějším rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 1907/2021. Pochybení advokátky spočívalo v nedostavení se k soudnímu jednání a následně v zatajení této skutečnosti klientovi a jeho nedostatečném poučení o následcích tohoto pochybení. Dle názoru Nejvyššího soudu mohlo dojít ke vzniku majetkové újmy přesto, že dle odvolacího soudu by klient nebyl v prvoinstančním soudním řízení úspěšný. Za předpokladu, že by nedošlo k výše uvedenému pochybení ze strany advokáta, by totiž klient s vysokou pravděpodobností nepokračoval v dalším řízení a nevynaložil by zbytečně prostředky na odvolací a dovolací řízení. Nejvyšší soud dále obecně uzavřel, že porušením povinnosti advokáta a úmyslným zatajením této skutečnosti před klientem mohlo dojít i k nemajetkové újmě.

Jan Procházka
jprochazka@deloittece.com

Petra Schneiderová
pschneiderova@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společností Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.